



Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. november 2024

Revideret svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 350 (Alm. del) af 27. august 2024 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne, hvor store ændringer som det vil kræve at bringe holdbarhedsindikatoren i nul i en situation med en fastfrosset folkepensionsalder på 70 år, ved at benytte nedenstående metoder?

- At reducere den offentlige beskæftigelse
- At øge bundskatten
- At øge den kommende mellem- og topskat parallelt
- At sænke folkepensionens grund- og tillægsbeløb parallelt

Svar

Finansministeriet har opdaget en beklagelig fejl i skønnet for effekten på beskæftigelsen af stigende levetid for alderstrin over folkepensionsalderen (dvs. indregning af effekten af delvis sund aldring, *jf. også faktaarket "Revision af virkning på beskæftigelse og offentlige finanser ved lempeligere levetidsindeksering af folkepensionsalderen" på fm.dk*). Fejlen skyldes en manglende opdatering af beregningsmetoden fra og med maj 2023. Korrektionen påvirker fremskrivninger, hvor der forudsættes en fastfrysning eller en lempeligere indeksering af folkepensionsalderen end den gældende indeksering aftalt i velfærdsforliget. Korrektionen har således ikke betydning for Finansministeriets langsigtede fremskrivning med den gældende indeksering af folkepensionsalderen. I det følgende fremgår en revideret version af det tidligere oversendte svar baseret på en opdateret beregning, hvor fejlen er rettet.

En fastholdelse af folkepensionsalderen på 70 år fra 2040 og frem vil medføre, at den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) kan opgøres til -1,0 pct. af BNP svarende til -29 mia. kr. (2025-niveau). For at et forløb med en fastholdt folkepensionsalder på 70 år skal være netop holdbart vil de offentlige finanser således skulle konsolideres med 29 mia. kr. (2025-niveau) varigt.

Reduktion af den offentlige beskæftigelse

Det er lagt til grund for besvarelsen, at konsolideringen af de offentlige finanser via en reduktion i den offentlige beskæftigelse sker ved en reduktion af det offent-

lige forbrug frem mod 2030, hvor andelene som går til henholdsvis løn til offentligt ansatte og køb af varer og tjenester er uændrede.¹ Det er således lagt til grund, at der parallelt med reduktionen af den offentlige beskæftigelse samtidig foretages en reduktion af den offentlige sektors køb af varer og tjenester.

En reduktion i den offentlige beskæftigelse, svarende til 31.200 fuldtidspersoner (og dertilhørende fald i den offentlige sektors køb af varer og tjenester), skønnes at forbedre de offentlige finanser med 29 mia. kr. årligt.

Isoleret svarer det til at sigte efter et overskud på den strukturelle saldo på 0,5 pct. af BNP i 2030, hvor der i den seneste mellemfristede plan sigtes efter et underskud på ½ pct. af BNP.

Forhøjelse af bundskatten

En forhøjelse af bundskattesatsen med ca. 2,62 pct.-point fra 12,01 pct. til 14,63 pct. kombineret med en parallel forhøjelse af det skrå skatteloft vurderes at være forbundet med et offentligt merprovenu efter tilbageløb og adfærd på 29 mia. kr. årligt.

Det kan bemærkes, at en sådan forhøjelse af bundskatten skønnes at være forbundet med et fald i arbejdsudbuddet svarende til 6.950 fuldtidspersoner. En reduktion, der kommer udover arbejdsudbudsfaldet fra annulleringen af levetidsindekseringen, som i forhold til den indregnede udvikling i den nuværende fremskrivning vil være gradvist stigende til op mod ca. 180.000 fuldtidspersoner ved udgangen af dette århundrede.

Parallel forhøjelse af satsen for mellem- og topskatten

Det vurderes ikke muligt at opnå en forbedring af de offentlige finanser på 29 mia. kr. gennem en forhøjelse af satserne for mellem- og topskat. Det skal ses i lyset af, at hver af satserne vil skulle øges med mindst 13 pct.-point, blot for at opnå et merprovenu *før* adfærd på 29 mia. kr.

Inklusive adfærdsvirkninger vil forhøjelsen derfor skulle være endnu højere, og da en forhøjelse af mellem- og topskattesatsen med 13 pct.-point i sig selv vil indebære en marginalsat på ca. 80 pct., vurderes det ikke meningsfuldt at opgøre et skøn for den krævede forhøjelse inklusive adfærd – heller ikke som et beregnings-teknisk skøn baseret på en ekstrapolering af de gældende regneprincipper for arbejdsudbud alene.

¹ Størstedelen af det offentlige forbrug udgøres af løn til offentlige ansatte og den offentlige sektors køb af varer og tjenester. Den offentlige lønsum udgør ca. 67 pct. af det samlede offentlige forbrug ekskl. afskrivninger.

Parallel sænkelse af folkepensionens grund- og tillægsbeløb

De offentlige udgifter til folkepension (grundbeløb og pensionstillæg) skønnes at udgør ca. 150 mia. kr. i 2024. En besparelse på udgifterne til folkepension svarende til offentlige mindreudgifter efter skat, tilbageløb og adfærd på 29 mia. indebærer således en markant reduktion i ydelsessatserne.

Konkret skønnes det med betydelig usikkerhed, at en reduktion i hhv. grundbeløb og pensionstillæg på omtrent 27,2 pct., vil indebære en saldoforbedring på 29 mia. kr. Det svarer til en reduktion i grundbeløbet på 1.888 kr. fra 6.928 kr. til 5.040 kr. om måneden og et fald i pensionstillægget på 2.184 kr. fra 8.016 kr. til 5.832 kr. om måneden for enlige, mens faldet i pensionstillægget for gifte og samlevende udgør 1.118 kr. fra 4.102 kr. til 2.984 kr. om måneden. Efter skat mv. indebærer det et fald i den disponible indkomst for den typiske enlige folkepensionist på ca. 30.300 kr. årligt (2024-niveau). For det typiske pensionistpar udgør faldet i disponibel indkomst ca. 32.700 kr. årligt² (2024-niveau).

Når den krævede ydelsesreduktion er så forholdsvis stor relativt til, hvor meget ydelsesperioden er forlænget, som følge af fastholdt pensionsalder, skal det ses i sammenhæng med, at det offentlige ikke blot har øgede udgifter til social pension, men også lavere skatteindtægter fra beskæftigelse og pensionsafkast.

Det skal bemærkes, at der i den krævede reduktion i grundbeløb og pensionstillæg, som modsvarer 29 mia. kr. i saldospvækkelse, er indregnet, at reduktionen gradvist kommer til at omfatte stadig flere folkepensionister i takt med at pensionsperioden bliver længere, når pensionsalderen fastholdes på 70 år. Reduktionen er indført fra og med 2024 og omfatter således (ligesom det er tilfældet med forhøjelsen af bundskattesatsen ovenfor) også personer, der ikke er berørt af den længere pensionsperiode.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

² Opgjort med udgangspunkt i Økonomiministeriets familietypermodel.